

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MIKOŁAJA

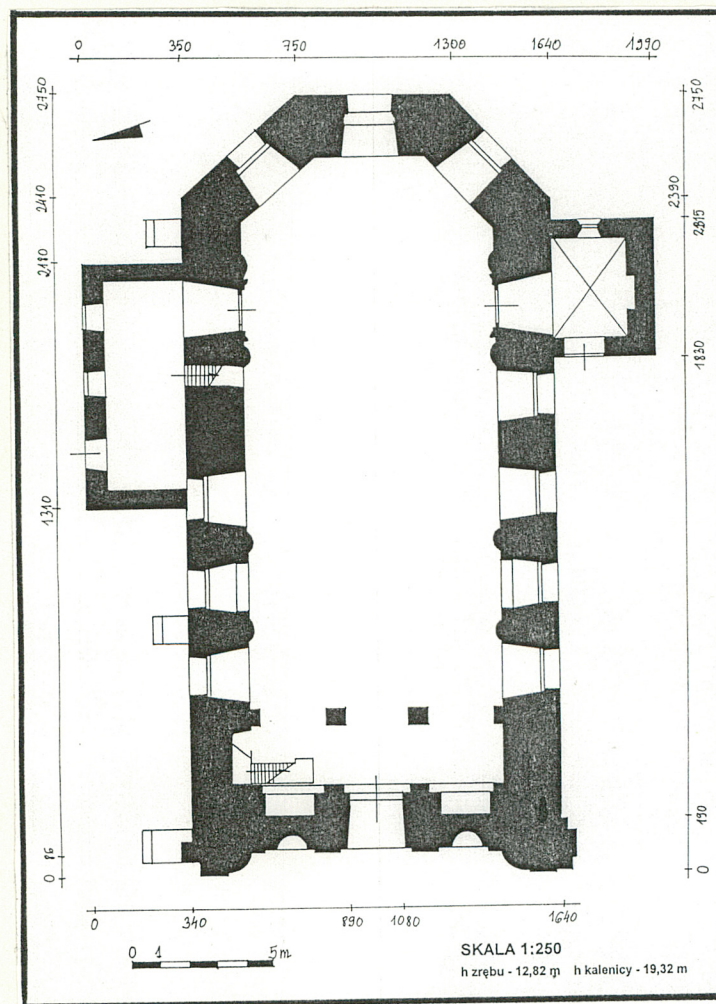
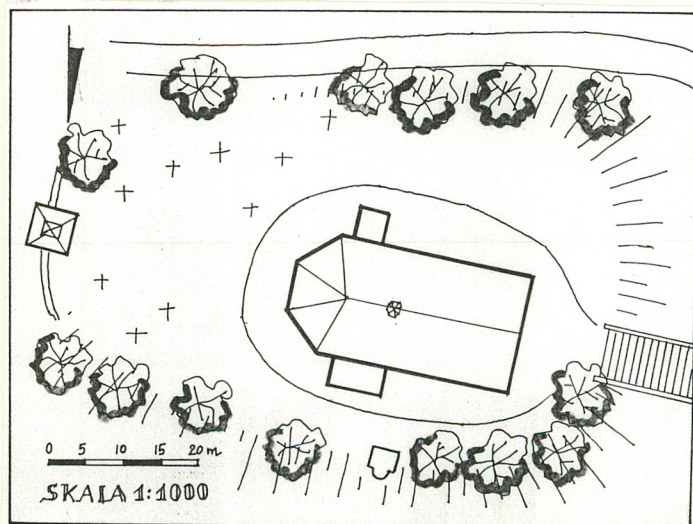
2. Czas powstania

I poł. XVIII w.

3. Miejscowość

TYRAWA WOŁOSKA

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

38-535 Tyrawa Wołoska

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

krośnieńskie

województwo

gmina Tyrawa Wołoska

pow. SĄDEK

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna

przed 1 VI 1975

województwo rzeszowskie

powiat Bieszczadzki

8. Właściciel i jego adres

Parafia rzymskokatolicka
w Tyrawie Wołoskiej
38-535 Tyrawa Wołoska

9. Użytkownik i jego adres

J.W.

10. Rejestr zabytków

Nr A - 206 data 4.08.1990 r.

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Obecny kościół parafialny w Tyrawie Wołoskiej wzniesiony został w II ćw. XVIII wieku z fundacji Ludwika Urbańskiego, podskarbiego wieluniańskiego, właściciela miejscowych dóbr ziemskich. Konsekracja nowo wzniesionej świątyni miała miejsce w 1745 roku. Z tego też czasu pochodzi większa część obecnego wyposażenia ruchomego kościoła. W 1904 roku w trakcie kompleksowego remontu świątyni dach kościoła pokryto dachówką ceramiczną oraz wykonano neogotycką wieżyczkę na sygnaturkę. W roku 1931 kościół został rozbudowany wg projektu Romana Talińskiego. Wówczas to do pn. ściany prezbiterium dobudowano nową zakrystię, a symetrycznie do niej od pd. dostawiono niewielką kaplicę. Ponownie remontowany w latach 1995-1996 /wymiana konstrukcji i pokrycia dachu oraz tynków zewnętrznych/.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje).

Kościół położony w centrum wsi, na skłonie wzniesienia, przy drodze z Sanoka do Przemyśla. Usytuowany na terenie łagodnie opadającym w kierunku zachodnim, od pn. przechodzącym w głęboki jar. Plac kościelny /dawny cmentarz/ niegdyś ogrodzony kamiennym murem /jego pozostałości na wsch. od kościoła/, obecnie wydzielony kręgiem starych drzew /głównie lipami/. W bezpośrednim sąsiedztwie kościoła zlokalizowane są: od wsch. dzwonnica, od pn. kaplica grobowa Krajewskich.

Materiał i konstrukcja - kościół murowany z cegły i kamienia, otynkowany, jednonawowy, z nie wyodrębnionym, zamkniętym trójbocznie prezbiterium. Pod prezbiterium niedostępne krypty grobowe. Wnętrze przekryte sześcioprzęsłowym sklepieniem kolebkowym z lunetami, na gurtach wspartych na ogzysmowanych cokołach. W kaplicy sklepienie krzyżowe. Wieżba dachowa drewniana, stolcowa. Dach kryty dachówką ceramiczną. Wieżyczka na sygnaturkę konstrukcji słupowo-zastrzałowej, kryta blachą miedzianą. Chór muzyczny na trzech arkadach filarów z podchórziem sklepionym krzyżowo na gurtach i z tralkowym parapetem. Posadzka terakotowa, dwubarwna. Otwory okienne głęboko rozglifione prostokątne zamknięte łukiem segmentowym i prostokątne /zakrystia, kaplica/. Okna krosnowe z podziałem szczeblinowym. Otwory drzwiowe prostokątne, różnych wielkości. W prezbiterium dwa portale /do zakrystii i kaplicy/, ujęte profilowanym obramowaniem wykonanym w tynku. Drzwi współczesne, jedno- i dwuskrzydłowe, głównie płycinowe.

Rzut - kościół jednonawowy, na rzucie wydłużonego prostokąta, z nie wyodrębnionym prezbiterium zamkniętym trójbocznie. Do prezbiterium dobudowane: od pn. zakrystia na rzucie prostokąta, od pd. kaplica na rzucie zbliżonym do kwadratu. Ściana zach. flankowana pseudowieżami na rzucie kwadratu o silnie zaokrąglonych narożnikach.

Bryła - prezbiterium i nawa zespolone, tej samej wysokości, nakryte wspólnym wysokim dachem dwuspadowym, od zach. zamkniętym trójkątnym szczytem, od wsch. opadającym trzema połaciami. Na kalenicy dachu sześcioboczna wieżyczka na sygnaturkę z ażurową latarnią, nakrytą strzelistym hełmem w formie graniastosłupa. Przy prezbiterium dostawione znacznie niższe przybudówki: od pn. zakrystia, od pd. kaplica, nakryte dachami trójspadowymi.

Elewacje - zach. /fasada/ ujęta dwiema pseudowieżami wysuniętymi z naroży, trójosiowa, podzielona tokańskimi pilastrami w wielkim porządku, dźwigającymi belkowanie, obiegające równocześnie wieże, zwieńczona trójkątnym, oprofilowanym szczytem z okulusem. Nad wejściem, na osi półkoliście zamknięte wydłużone okno, w polach bocznych w dwóch poziomych cztery hemisferycznie sklepione nisze z późnobarokowymi rzeźbami św. św. Stanisława, Wojciecha, Jana Kantego i Jana Nepomucena. Pozostałe elewacje gładko tynkowane, zwieńczone gogato profilowanym gzymsem koronującym. Przy elewacji pn. trzy jednouskokowe przypory.

<p>14. Kubatura</p> <p>ok. 3200 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>420 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>sakralne</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>sakralne</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>Po raz ostatni kościół remontowany w latach 1995-1996. W trakcie prac wymieniono konstrukcję i ceramiczne pokrycie dachu kościoła, wymieniono konstrukcję wieżyczki na sygnaturkę pokrywając ją w miejsce blachy ocynkowanej blachą miedzianą, wykonano nowe tynki zewnętrzne, częściowo wymieniono stolarkę drzwiową.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Obecny stan techniczny obiektu należy określić jako dobry.</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Zabiegów konserwatorskich wymaga ruchome wyposażenie wnętrza.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

22. Bibliografia

- Katalog zabytków sztuki w Polsce /seria nowa/, t.I:
woj. krośnieńskie, z.II: Lesko, Sanok, Ustrzyki
Dolne i okolice, Warszawa 1982, s.133-134.

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

25. Opracował

tekst mgr Mariusz Czuba X 1998 r.
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki mgr Mariusz Czuba X 1998 r.
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. mgr Mariusz Czuba X 1998 r.
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Wkładka

1. Miejscowość

TYRAWA WOŁOSKA

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

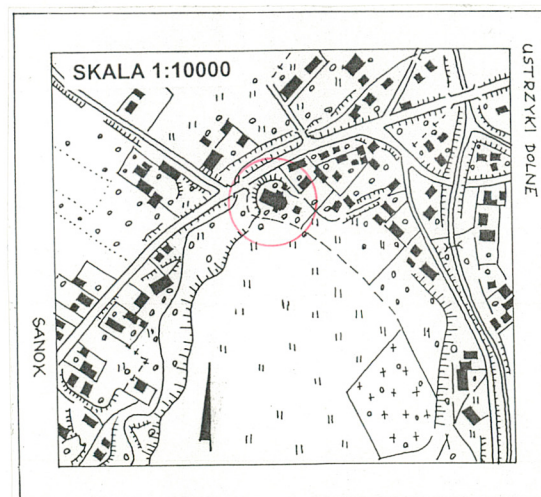
KOŚCIÓŁ PARAFIALNY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) Opis c.d., plan orientacyjny i 10 zdjęć: 1. fasada, 2. widok od wsch., 3. apsyda, 4. elewacja pd., 5. widok ogólny wnętrza od zach., 6. prezbiterium, 7. widok ogólny nawy, 8. pn. ściana prezbiterium, 9. sklepienie nawy, 10. fragment gzymsu nawy

Wnętrze - boczne ściany kościoła podzielone dwiema parami wtopionych półkolumn, wspierających szerokie belkowanie z bogato profilowanym gzymsem, wygięte nad półkolumnami; między półkolumnami od zach. głębokie wnęki zamknięte łukiem segmentowym. Nawa i prezbiterium przekryte sześcioprzęsłowym sklepieniem kolebkowym z lunetami, na gurtach wspartych na ogzysmowanych cokołach. W kaplicy sklepienie krzyżowe. Wzdłuż ściany zach. chór muzyczny na trzech arkadach filarów z podchórziem sklepionym krzyżowo na gurtach.

Wyposażenie - ołtarz główny późnobarokowy z obrazem Matki Boskiej Szkaplerznej w polu głównym, namalowany w 1859 roku; dwa ołtarze boczne, neobarokowe z 1864 roku, wykonane przez snycerza Małachowskiego z Mrzygłodu; ambona z ok. poł. XVIII w.; prospekt organowy z II poł. XVIII w.; chrzcielnica kamienna w kształcie kielicha z ok. poł. XVIII w.

Instalacje - elektryczna, nagłaśniająca, odgromowa.

mgr Mariusz Czuba X 1998 r.

Wkładkę założył:
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:
PSOZ OW Krosno

5.

6.

7.

8.

9.

10.

